

„Vláda zamlčuje...” prezident Klaus a pravda o zdražování

- CZ24 News | 1. března 2023

V pondělí (27.2.) na půdě České národní banky proběhla debata Hospodaření státu na šikmé ploše. Její hlavní hvězdou byl bývalý prezident, ale také premiér a ministr financí Václav Klaus, který si nenechal ujít příležitost zkritizovat vládu za současné schodky rozpočtu, které navíc slibovala omezit. Vláda podle něho svou rozpočtovou politikou vytváří inflaci. A zamlčuje, co dělala v opozičních lavicích, když vládl Babiš. Souhlasil také s Jiřím Weiglem, že vládě se líbí, když je inflace vysoká, protože pak vybere víc na daních a naopak se snižuje hodnota jejího dluhu.

Klaus hospodaření státu označil za klíčový problém dneška a dodal, že si v IVK velmi dobře uvědomují nebezpečí inflace a ta současná je mimořádná. Podotkl, že ani politici ani novináři nejsou její největší obětí, a proto mají sklony inflaci bagatelizovat. Připomenul, že před rostoucí inflací varoval již v létě 2021. A zmínil, že inflace nejen snižuje hodnotu peněz, ale taktéž vnáší do ekonomiky chaos. Tuto základní ekonomickou poučku by si vláda prý měla uvědomovat více.

Exprezident konstatoval, že inflace je výsledkem přebytku peněz v ekonomice, který se budoval řadu let. Je přesvědčen, že rozpočtová politika má na inflaci větší vliv než politika měnová. „Tedy více vláda než centrální banka,” vysvětlil. A pochválil ČNB, že už v polovině roku 2021 začala brzdit. „Rozpočtová politika státu brzdit ještě nezačala,” doplnil a řekl: „Vládu a ministra financí vinit musíme.”

Vzpomenul, že v devadesátých letech jako první ministr financí razil tvrdě restriktivní rozpočtovou politiku a musel také veřejnost tvrdě přesvědčovat, aby ji přijala. Ale díky tomu mělo Česko v 90. letech nejnižší inflaci ze všech postkomunistických zemí.

„Mimořádně mě trápí politický defekt, který se tak zřetelně projevil v parlamentních volbách 2021 a nedávno i ve volbách prezidentských. Tímto defektem je faktická absence standardních politických stran. Stran definovaných ideologicky, světonázorově, usilující o celkový, nikoliv parciální pohled na společnost,” zmínil a dodal, že to byla výhoda, že se hned v devadesátých letech začaly takové strany budovat. Ale v posledních dvou desetiletích tato snaha přišla vniveč. „A vrátili jsme se úplně na začátek,” prohlásil bývalý předseda ODS. Stěžoval si na tzv. nepolitickou politiku, která podle něho způsobuje dedemokratizaci lidských životů, což je prý cílem zastánců takovéto politiky.

Klausa trápí i omezování svobody slova, a to, že se proti tomu nezvedá významný odpor, je dle něho varovné ještě více.

„Chtěl bych zmínit i systémovou změnu v zahraničněpolitické orientaci naší země, která sice latentně probíhala už delší dobu, ale válka na Ukrajině jí dala nový impuls. Nastala éra naprosté rezignace na formulaci definování českých národních zájmů, a tím méně na jejich jakoukoliv obhajobu. To sice malé země občas dělají, ale v našem případě nastal posun zcela extrémní,” pokračoval Klaus v kritice. „Nic podobného země naší velikosti, typu Maďarska, Rakouska, Švýcarska, nedělají,” připomenul.

„Je to projevem totálního zapomenutí na zkušenosti z naší historie, respektive je to přeměna politiky na poklepávání po ramenou od světových státníků,” kritizoval dále Klaus a prohlásil, že tak se zahraniční politika dělat nesmí a že tak silná orientace na Tchaj-wan a Ukrajinu v českém zájmu

rozhodně není.

Pak se Klaus vrátil k inflaci. Nechtěl řešit, jak velká část je domácí a jak velká část je dovezená. Za jasného viníka označil proinflační politiku českého státu, který měl v minulosti obrovské schodky. K tomu Klaus prezentoval graf schodků s celkem vyrovnanými rozpočty v letech 2016 až 2019 a obrovskými schodky v letech 2020, 2021 i 2022.

„Naše dnešní vláda sice okázale kritizuje Babišovy a Schillerové rozpočtové deficity z let 2020 a 2021, ale naše vláda zamlčuje covidový šok a své vlastní chování v opozičních lavicích v těchto letech. To říkám naprosto rezolutně, všichni jsme to prožívali a musíme to dobře vědět,“ řekl Klaus a pokračoval, že vláda v roce 2022 vytvořila deficit podobné velikosti a plánuje mít vysoké schodky i po zbytek svého mandátu.

„Tváří se, že s tím nic dělat nemůže, což není pravda, ale populismus nejvyššího stupně. Schovávat se za vnější faktory a vlivy je laciné a falešné. Vláda spíše nic dělat nechce, neboť vláda má vysokou inflaci ráda (Klaus citoval tezi J. Weigla). A já musím říct: Bohužel nejen u nás.“ Údajně pravicové vládě dle něho nevadí vysoké daňové zatížení, a protože nemá odvahu škrtnat v rozpočtu, tak musí zvyšovat daně.

Mluvil například o dani z nemovitosti. A citoval, jak Stanjura dříve prohlásil, že zvyšování daně z nemovitosti nepomůže nikomu. Na Stanjuru se tak hodí výrok kanadského ekonoma Thomase Lemieux: „Zná-li něco z ekonomie, velmi šikovně maže všechny stopy této znalosti.“ Když Klaus tento výrok řekl, vyvolal smích a potlesk.

Bez omezení deficitu rozpočtu se inflace podle Klause zastavit nedá. „Ekonomika bude stagnovat či klesat, což je mimořádně nebezpečné,“ varoval Klaus a připomenul, že české HDP sice rostlo o 2,5 %, ale ještě se nedostalo na předcovidovou úroveň roku 2019. Bývalý prezident nevěří, že se do roku 2024 na tuto úroveň vrátí. „Ocitáme se v evidentní rozpočtové pasti a z té je možné uniknout jenom odvážnou rozpočtovou politikou,“ pravil.

Dle Klause jsou 4 cesty. Jednak radikální rozpočtovou restrikcí nebo nedělat nic a doufat, že nerovnováha s inflací ustoupí, případně pokračovat v politice schodků a přesunout břemeno na budoucí generace a poslední možnost je zkoušet dál společnost rozeštvát zvyšováním daní. Sám by volil první možnost.

Kromě nestranické politiky Klaus v závěru debaty kritizoval i „expertokracii“. „Všechny ty NERVy, to je jeden z největších podvodů, který kdy byl vytvořen a vymyšlen,“ řekl a opět se ozval potlesk. Podotkl, že on měl poradce tři, zatímco od Topolánka dál jich mají ministři „alespoň třicet“. I když si pamatuje starý vtip na svůj účet, že on měl poradce, aby měl komu radit.

Na debatě se ozval i děkan NF VŠE Miroslav Ševčík, který Klause má ještě za optimistu, protože podle něho je hospodaření státu ne na šikmé ploše, ale je v pasti, a hospodaření států EU je v propasti. Připomenul, že deficity, které se v devadesátých letech tvořily roky, se v poslední době tvoří za měsíce. A to bylo v době, kdy se měnila ekonomika z plánované na tržní a společnost si na to zvykala.

Celý záznam debaty:

[ZDROJ](#)